

[Stær Johansen.]

og forhandle med ministeren om under den udvalgsbehandling af lovforslaget, der jo kommer.

Som jeg indledningsvis sagde, er der i det konservative folkeparti sympati for den lovgivning, ministeren har foreslået, og som peger mod en liberalisering af mælkehandelen, og vi kan fra konservativ side tilsige vor støtte til lovforslagets gennemførelse.

Jens Chr. Christensen: Det lovforslag, vi her har til første behandling, er, som det fremgår af bemærkningerne, begyndelsen til en ændring af den lovgivning, der indledtes i 1940 med lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde.

Se, vi, der er så gamle, at vi husker det kaos, vi havde på konsummælkehandelsområdet, inden loven af 1940 blev gennemført, må jo indrømme, at loven for mælkeforbrugeren stort set har virket efter sin hensigt. Da et enigt folketing i 1940 vedtog loven, var det forbruger- og samfundsmæssige hensyn, der lå til grund, men også mælkeproducent, mejeri og mælkeforhandler kom under indflydelse af lovgivningen. Det skal understreges, at den rationalisering og centralisering, der dengang blev gennemført, langtfra var til ringe bekostning i alle de forskellige led.

Man kan så rejse spørgsmålet, om det har været umagen værd, om det har været bekostningerne værd. Man kan rejse spørgsmålet, om lovgivningen har tjent og opfyldt sit formål. Svaret må efter min mening være et klart ja. Jeg kan henvise til det kommissionsarbejde, der gik forud for 1940-lovens fornyelse i 1958. Der siger man, at der i årene indtil 1957-58 havde været en årlig rationaliseringsgevinst på mellem 30 og 40 mill. kr., og disse 30-40 mill. kr. var alle kommet forbrugerne til gode i form af prisbesparelser. Denne udredning var foretaget af det daværende priskontrolråd, og derfor må man gå ud fra, at den var rigtig. Endelig skal dertil føjes, at i samme periode gennemgik mælkeproduktionsstederne, konsummælksmejerierne og de specielle mælkehandlerforretninger en udvikling, der medførte, at mælkenes behandling fra producent over mejeri til forbruger blev af en høj hygiejnisk og sanitær standard.

Jeg har ønsket ganske kort at nævne disse ting, netop fordi den lovgivning, som vi beskæftiger os med, gennem årene er blevet ildeset i en udstrækning, der er helt urimelig.

Man kan så også rejse spørgsmålet: ja men hvorfor skal lovgivningen ændres, når den har virket tilfredsstillende? Over for det vil jeg gerne pege på følgende, der kan betinge en vis ændring af den bestående lovgivning.

Fra 1940 til 1969 er der sket en velstandsstigning på ca. 75 pct. i vort samfund. Det vil sige, at prisbilligheden for mælk spiller en noget mindre rolle i dag end i 1940, navnlig også i betragtning af, at fødevarerudgifternes andel i den enkelte families budget i dag er betydelig mindre end den del af budgettet, der beslaglægges af de øvrige livsgoder. Dernæst må man også tage i betragtning, at forbrugeren i dag har langt bedre opbevaringsmuligheder end tidligere. Køleskabsdækningen er nu mellem 85 og 90 pct., hvilket sammen med den forbedrede produktionsteknik på mejerierne, på produktionsstederne, giver en større holdbarhed af varerne. Dette nedbringer behovet for forsyninger hver dag.

Vi må erkende, at det, forbrugeren i dag ønsker, er en let adgang til indkøb i forretninger med et stort udvalg af forskellige fødevarer. Man ønsker at kunne købe det meste af sit forbrug på ét sted. Man ønsker endvidere, at varen skal være emballeret i en praktisk og let engangsemballage, der virker indbydende og tiltalende.

Allerede under kommissionsarbejdet forud for fornyelsen af 1940-loven i 1958, blev det klart forudset, at den ændrede detailhandelsstruktur, som var under opsejling, ville medføre, at der fremstod en række store og moderne fødevarerforretninger, der fuldt ud på betryggende måde kunne magte omsætning af mælk, og som ydermere havde den fordel, at de daglig blev besøgt af et stort antal forbrugere. Når der samtidig tages hensyn til den ændrede bystruktur med udflytning af mange mennesker til befolkningsrige yderkvarterer, hvor det er småt med specialforretninger, ikke mindst på grund af de høje huslejer, opstår naturligt ønsket om ændrede regler for detailhandel med mælk. Dette ønske måtte imødekommes, og det er grunden til, at handelsministeren